

[Landbrugsministeren.]

lem Hr. Krag bestemme, hvad der er passende her i Salen.

Saadan som Kriseloven blev bygget op i Oktober, og med det, der er Hovedpunktet i den, er den langt mere virksomhedsfuld som Krisehjælp for Landboerne end nogen anden Fordeling, der er paavist eller kan paavises. For det første fordeles det Beløb, som man nu har Raadighed over til Lettelse for Landboerne, kun til de mest kriseramte, dernæst fordeles det indenfor disse kriseramtes Kredt i Forhold til hver enkelt's Trang, og dermed betyder det meget, meget mere end andre Fordelingsprincipper og Regler, man kunde opstille.

Jeg vil gerne her fra denne Plads, naar jeg skal forelægge et Forslag om Støtteforanstaltninger for Landbruget, advare imod Troen paa, at den Slags Støtteforanstaltninger eller Lettelser, som kan gennemføres her i Rigsdagen, betyder ret meget med Hensyn til Rentabiliteten i Landbruget som Helhed. Hvis man har den Opfattelse, vil man sikkert blive skuffet overordentlig meget. Det kan betyde meget, hvis man begrænser sig, som vi gør det her, til at hjælpe og støtte de kriserammede Landboere, og navnlig med desto større Støtte, jo haardere de paagældende er ramt. Men hvis man tror, at man f. Eks. ved en almindelig Lettelse af Ejendomsskatterne kan bidrage til en nævneværdig Forbedring af Rentabiliteten, saa er det en meget stor Overdrivelse og Misforstaaelse.

I Landøkonomisk Driftsbureaus Beretninger vil man finde en Fortegnelse over Fordelingen af de forskellige Driftsudgifter indenfor Landbruget, inddelt i fire Hovedgrupper. Vareforbruget er de 42,2 pCt. for samtlige Landbrug; Arbejdsomkostninger, heri indbefattet Driftslederløn, Familiens eget Arbejde og lønnet Arbejdskraft, henholdsvis 10, 10,7 og 17,4 pCt., i alt til Arbejdsomkostninger 38,1 pCt.; Vedligeholdelse, derunder ogsaa Amortisation af Bygninger, 10,7 pCt.; og den fjerde Gruppe, andre Omkostninger, 9 pCt., deri indbefattet Ejendomsskatterne, der gennemsnitligt af samtlige Landbrugets Driftsudgifter, derunder ikke medregnet Forrentning, udgør kun 3,5 pCt. Enhver vil da forstaa, at det er et meget ringe Beløb af Landbrugets Driftsomkostninger, man kan nedbringe Landbrugets Driftsomkostninger med, selv om man slettede hele Ejendomsskatten for Landbruget.

Sammenligner man Ejendomsskatten f. Eks. med Forrentningen, der er Hovedprincippet i Fordelingsreglerne efter det

Kriseforslag, jeg her fremsætter for Rigsdagen, vil man efter samme Statistik se, at naar man regner Ejendomsskatterne til at udgøre ca. 24 Kr. pr. Hektar i Gennemsnit i Landbrug, kan man mindst regne med, at Renten i mange Landbrug udgør fra 100 til 200 Kr. pr. Hektar, idet mange Landmænd har mellem 2 000 og 4 000 Kr. Gæld pr. Hektar, det vil sige, at Rentebyrden udgør fra det fire- til det ottedobbelte i de enkelte Landbrug i Forhold til Ejendomsskatterne, og hvis man vil undersøge, hvad Ejendomsskatterne betyder i Landbrugets Driftsudgifter, bortset fra Forrentningen, bliver Procenten langt lavere, den er endog faldende i de senere Aar, idet Ejendomsbeskatningen fra det sidste Aar, der omhandles i Landøkonomisk Driftsbureaus Beretning, udgør 3,5 pCt., men Aaret forud 3,7 pCt. af Driftsudgifterne og i Femtenaaret 1916—17 til 1929—30 3,8 pCt. I de mindste Landbrug udgør Ejendomsskatterne ikke en Gang 3,5 pCt. af samtlige Driftsudgifter, men 2,6 pCt.; for de almindelige Gaarde udgør den saadan noget som 3 til 4 pCt. og for de allerstørste Gaarde 5,2 pCt. af samtlige Driftsudgifter undtagen Forrentningen.

Hvis man f. Eks. vil sammenligne denne Procent med den saakaldte Driftslederløn — det er det, Landmanden har for at lede sin Bedrift — og se, hvad den udgør af Driftsudgifterne, vil man se, at Gennemsnittet af Driftslederlønnen i de sidste Aar udgør 10 pCt., medens Ejendomsskatterne kun udgør 3,5 pCt. I Modsætning til Ejendomsskatterne, som er faldende de sidste Aar i Forhold til Driftsudgifterne som Helhed, er Driftslederlønnen stigende, idet den i det sidste Aar, der foreligger Regnskab for, udgør 10 pCt., Aaret forud 9,7 pCt., men i Femenaaret 1924—25 til 1928—29 kun 9,1 pCt. Driftslederlønnen har altsaa i Modsætning til Ejendomsskatterne en stigende Tendens, saa jeg tør nok sige, at en Nedsættelse af Ejendomsskatterne vil faa en meget ringe Betydning for Fremme af Landbrugets Rentabilitet.

Nej, den afgørende Faktor for Landbruget i denne Tid er Rentebyrden, som endogsaa er holdt udenfor de Driftsudgifter; der her er Tale om. Der er sikkert intet, der trykker saa haardt, som Udgifterne til Forrentningen af Gælden, medens man med Hensyn til alle de nævnte Driftsudgifter i Landbruget kan sige, at de forskellige Landbrug efter Størrelse og Karakter har nogenlunde de samme Udgifter, passer det ikke, naar der er Tale om Forrentningen af den Gæld, der hviler paa Landbruget. Man vil se, at Gælden i mange Tilfælde udgør, som